

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)

No. (Štev.) 44.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,

7. NOVIEMBRE (noviembre) 1957

Svobodna mladina odklanja komunizem

Svobodna mladina izza držav za železno zaveso, ki živi in dela v Evropi za osvoboditev svojih domovin izpod komunističnega suženjstva, je imela v septembru in oktobru t. l. dve važni zborovanji. Prvo zborovanje, ki ga je pripravila Mednarodna zveza krščansko-demokratske mladine, je bilo v Spitzbergu pri Dunaju od 27. do 29. septembra. Drugo zborovanje, oz. študijske dneve pa je pripravil Svet svobodne mladine Srednje in Vzhodne Evrope v zahodnem Berlinu od 10. do 12. oktobra t. l. Te študijske dneve je tehnično in v celoti pripravil slovenski zastopnik g. Marijan Struna.

Na študijskih dnevih v Berlinu je bil najzanimivejši govor bivšega podpredsednika zunanje-politične komisije francoskega parlamenta g. Marca Schererja, ki je govoril o temi “Klasična zapadna demokracija in marksistični leninizem”. Osnovne človeške svoboščine tvorijo nepremostljivo nasprotje med zapadno demokracijo in komunizmom. Demokracija ni brez slabosti, toda komunizem nima nobene pravice kritizirati “buržuazno” demokracijo. Marksistični leninizem zanika sleherno človeško svoboščino in človeka izkorišča še huje, kakor je to delal kapitalizem. Zloraba izraza “ljudska demokracija”, ki so ga vrgli v svet komunisti, dokazuje, kako so se komunisti poslužili imena, ki so mu vzeli vsebino in mu dali popolnoma nasproten pomen, kajti dejanska realnost komunisticne ljudske demokracije pomeni nasilno enakost. Demokracija pomeni diktaturo manjšine in ljudstvo pomeni nov razred, ki sam vse vodi.

Študijskih dnevov Sveta svobodne mladine Srednje in Vzhodne Evrope v Berlinu so se od Slovencev udeležili poleg g. Marijana Strune še g. Nace Čretnik kot zastopnik krščanskih demokratov, g. Ljubo Sirc kot zastopnik liberalne mladine in iz švice g. Vrtačnik. V debati k referatu g. Schererja je govoril g. Nace Čretnik, ki je poudarjal, kako se zahodni svet ne zaveda, v koliki meri more komunistični režim jemati ljudem pojem svobode in kako jim to največjo dobrobo z nasilnimi policijskimi sredstvi, z ustrahovanjem ali z navideznim popuščanjem ubija. Eden najbolj zgovornih dokazov za to je Titov komunistični režim, ki je prišel na oblast po masovnih pokoljih, v čemer se bistveno razlikuje od komunističnih režimov v drugih satelitskih državah, ter je že v začetku, ko so v drugih komunističnih državah bile na oblasti še koalicijske vlade, v kali in v najhujšem nasilju in pobijanju zadušil svoje idejne nasprotnike. Ta strah je ljudem ostal v mesu in krvi in zaradi popustljivosti Zapada ljudstvo ne vidi druge rešitve, kakor obup ali beg. Vsak organiziran odpor policija v korenini zatire, zato pa včasih dopusti, da posameznik kritizira režim, pod pogojem, da je sam in da kritika ni organizirana, da s takim postopanjem daje tujcem videz svobode.

Na študijskih dnevih je govoril tudi madžarski zastopnik Thomas Philippovich ter urednik protikomunistične revije “Antikomunist” g. Arnold.

ZA VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE

ob desetletnici Svobodne Slovenije bodo dobili številke poleg naročnikov Svobodne Slovenije, ki bodo imeli za nazaj plačano vso naročnino, tudi vsi tisti, ki ki bodo plačali v tiskovni sklad Svobodne Slovenije vsaj sto pesov, pa naj bodo naročniki ali ne. Vse te obveščamo, da prispevke za tiskovni sklad lahko plačajo tudi v obrokih. Ko bodo plačali zadnji obrok, bodo dobili številko za žrebanje. Obročno plačilo lahko plačujejo pri vseh poverjenikih Svobodne Slovenije, ki imajo v prednaročilu Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije, poleg teh pa tudi pri naslednjih, ki iz naklonjenosti in prijaznosti sodelujejo pri pripravih za nagradno žrebanje:

1. Gdč. Mija Markež; 2. Jože Markež; 3. Janez Kralj; 4. Lojze Sedej; 5. Maks Jesih; 6. Pavle Rant; 7. Janez Šmajd, Florida; 8. Danilo Havelka, San Martin; 9. Silvo Lipušček, urarna in zlatarna, San Justo; 10. “Naš dom v San Justu” pri g. Ovnu.

PORAZ RDEČE ARMADÉ

Pred štirimi leti je Žukov na proslavi obletnice boljševiške revolucije pred predstavniki tujega tiska napil vsem navzočim s pozdravom: “Živela pravica!” Hruščev ga je takrat potegnil iz ozadja, v katerega ga je pahnil nekaj tednov po koncu druge svetovno vojne Stalin, ker poleg sebe ni maral in ni mogel trpeti še drugega sovjetskega heroja, kakor sebe samega.

Po štirih letih je Žukov začutil roko pravice na lastni koži, roko komunistične pravice. Uradna objava njegove krivde je jasna: “...je kršil leninistična načela o vodstvu vojaških sil”, se je izkazal kot “politično pokvarjen predstavnik vojske, nagnjen k pustolovskemu razumevanju in presoji najvažnejših zunanje-političnih problemov” in “se postavljati ter sebe tudi smatral za edinega heroja vseh zmag, ki jih je dosegel ljudstvo in njegove vojaške sile pod vodstvom komunistične partije”. Poleg teh težkih prestopkov je obtožen še cele vrste pregreh, uradno, preko uradne agencije Tass, iz vrhovnega sovjeta.

Glavna teža teh obtožb leži na dejstvu, da so bile uradno izrečene, to se pravi, da so Hruščeva verzija padca bivšega obrambnega ministra Sovjetske zveze, maršala, za katerega so še pred nekaj tedni menili, da je na najboljši poti na predsedstvo sovjetske vlade. In tako dolgo, dokler bo Hruščev ostal nepremagljivi diktator Rusije, bo ta verzija držala — uradno. Toda neuradne verzije bodo polagoma pričele prodirati skozi železno zaveso ter bodo osvetlile celotno ozadje velike borbe za oblast za zidovi Kremlja. Trenutno je komunistična partija, t. j. Hruščev, prišla na vrh v spopadu z rdečo armado in zato uživa monopol nad uradnimi sovjetskimi poročili.

Ne glede na to, kaj bo bodočnost pokazala, je mogoče opazovalcu sovjetskega političnega odra priti do hitrih in sigurnih zaključkov glede slučaja Žukova.

1) Postaja jasno, da se zamisel o kolektivnem vodstvu ZSSR razblinja v nič in da Hruščev postaja edini in vrhovni diktator dežele.

2) Razvidno je, da sta rdeča armada in komunistična partija sprti glede vodstva politike, tako zunanje kakor notranje, in glede vodstva oboroženih sil. Takega spora ni mogoče odpraviti z

odstranitvijo enega ali več visokih častnikov.

3) Odstranitev priljubljenega narodnega heroja bo zahtevala mnogo pojasnjevanja zrelemu ruskemu človeku, zlasti meščanstvu, ki se več ne da voditi tako slepo kakor pred drugo svetovno vojno.

Najzanimivejše področje preiskovanja pa za zapadnega opazovalca ostaja osebno razmerje med odstranjenim Žukovom in zmagovitim Hruščevom. Brez dvoma se ta dva komunistična velikana v mnogih zadevah nista strinjala. Med obema osebnostima je prihajalo do hudih konfliktov. Današnji vrhovni diktator Hruščev se je ponovno izkazoval na eni strani kot spreten na drugi pa kot rokodelski politik. V nedavni preteklosti sta se rdeči armadi, preko Žukova, ponudili dve priliki, da bi se rešila Hruščeva. Sila Berije in njegove tajne policije je bila zlomljena in Molotov in njegovi so bili odstranjeni, ko se jim je ponudila prilika političnega dobička ob zlomu madžarske protisovjetske revolucije. Ambiciozna in udarna narava Hruščeva je ta položaj vzdržala in začasno dopustila zrasti ob sebi drugo tako veličino v osebi maršala Žukova. Hruščev je mirno in preračunljivo čakal na priliko in nato udaril po Žukovu, ki ga je smatral za tekmeča za oblast. Istočasno je udaril tudi po položaju sebi enakim na zapadu, zlasti po Eisenhowerju, ki so upali, da se bodo mogli z Žukovom sporazumeti.

Revolucija je zopet požrla enega svojih otrok. Sovjetska Moskva je ponovno pokazala Zapadu, da je neprekosljiva v svojih udarih na znotraj in na vzven. V koliko je resnično poročilo, da je Tito tokrat v sporazumu s Hruščevom zopet odigral svojo vlogo kot komunistični volk zavit v ovčji kožuh nacionalnega komuniste, da je namreč že ob priliki svojega vabila Žukova na obisk v Jugoslavijo skoval s Hruščevom načrt za odstranitev maršala, medtem ko bo ta v Beogradu in Tirani, bo pokazala bodočnost. Eno samo dejstvo drži: enemu udaru sledi drugi, temu tretji in tako v nedogled. Sovjetski propagandni stroj je slučaj Žukova za rusko prebivalstvo in Zapad že zasenčil z namerno ali slučajno ta trenutek izvršeno iztreljivost drugega poskusnega satelita, da bo Hruščev imel čas za pospravo svoje akcije na lestvi, ki vodi do neomejene diktature nad stotinami modernih sužnjev.

SPUTNIK II

V nedeljo, 3. novembra zjutraj, so z obale Belega morja severno od Leningrada sovjeti izstrelili v vsemirje drugi umetni satelit. Sputnik II je odrzel na pot okoli Zemlje v višini 1481 km s hitrostjo ok. 28.000 km na uro, tako da preleti pot okoli našega planeta v 103 minutah. Ta novi satelit je težak nad 500 kg ter nosi v sebi poleg mnogih merilnih naprav tudi “pasjo hišico”, v kateri potuje eskimska psica “Lajka” kot prva poskusna žival za vožnje po vsemirskem prostoru. Sputnik II oddaja podobne znake, kakor Sputnik I, ki še vedno kroži okoli Zemlje. Za 7. november so baje sovjeti pripravili prihod prve rakete na Luno. Ta raketa da je že odpotovala z Zemlje 2. novembra, ker bo potrebovala pet dni za polet na Luno. 7. novembra je Lunin mrk ter da bo zato padec rakete na Luno dobro viden, ker da nosi raketa s seboj hidro-genski eksploziv, ki bo razsvetlil Luno.

Strokovnjaki in nestrokovnjaki so po vsem svetu zopet dajali neštete izjave o poletih na Luno, na planete in v vsemirje, ki da so že praktično izvedljivi takorekoč jutri. Izstrelitev Sputnika II je povzročila novo presenečenje Zahoda nad napredkom sovjetske raketne tehnike ter ugibajo, da so verjetno v ZSSR iznašli novo vrsto goriva, ki jim je omogočilo pognati tako težek satelit v vsemirje. Tako težnih podatkov o tem drugem satelitu sovjeti niso objavili, kakor so to storili s prvim satelitom. Tu-

Vsak dan pa lahko plačajo obrok ali celotni prispevek v tiskovni sklad v Slov. hiši, v upravi Svobodne Slovenije, v Dušnopastirski pisarni ali pa v pisarni Društva Slovencev.

Strateški umik Hruščeva

Hruščev je izvedel na prvi pogled hiter strateški umik s Srednjega Vzhoda. Ni razloga za upanje, da bi bil ta umik trajen, je pa vsekakor pomenljiv. Izgleda, da bo ZSSR začasno opustila pospeševanje krize na Srednjem vzhodu, toda le za toliko časa, kolikor ga bo Hruščev potreboval za rešitev tekočih problemov med partijo in rdečo armado zaradi odstranitve Žukova.

Pred padcem Žukova je sovjetska propaganda bruhala nevarne obtožbe proti Turčiji in USA, da se pripravljata na vojaški udar v Sirijo. Moskva je grozila s svojo vojaško intervencijo. Položaj je izgledal tako resen, da je Washington čutil za potrebno opozoriti ZSSR, da ne bo dopustil, da bi Turčija postala druga Koreja.

Na višku te krize pa se je Hruščev pojavil v turškem veleposlaništvu v Moskvi na večernem banketu in izjavil, da pomeni njegova prisotnost prijateljski pozdrav. Časnikarjem je dejal, da je ZSSR v resnici iskren prijatelj Turčije in da se je po njegovem mnenju položaj na Srednjem vzhodu obrnil na bolje. Samo nekaj dni prej je isti Hruščev izjavljal, da se Turčija in USA pripravljata na napad na Sirijo ob priliki skupnih pomorskih manevrov v Sredozemlju, točneje takoj po volitvah v Turčiji, 27. oktobra.

Ta nenadna sprememba Hruščevih izjav pomeni, da je sovjetska KP tako globoko zapletena v svoje notranje probleme, da je ugotovila, da bi bilo nadaljnje podpihovanje srednjevzhodne krize prenevarna igra tudi za njen obstoj. Če bo Hruščevu uspelo ostati neomejen diktator ZSSR, potem bo svoj ton zopet

IZ TEDNA V TEDEN

Čilski predsednik gen. Ibañez je moral zamenjati zunanje in pravosodnega ministra, ker ju je obtožil narodni kongres, da v zadevi argentinskega peronista Kellyja, ki bi ga po razsodbi vrhovnega čilskega sodišča morali vrniti Argentini, pa je iz zaporov pobegnil, nista izpolnjevala čilskih zakonov.

Med Bolivijo in Brazilijo je bila prejšnji teden precejšnja napetost zaradi položaja v bolivijski provinci Santa Cruz. V tej provinci so petrolejski vrelci. Brazilci imajo po pogodbi med obema državama pravico do ugodnosti pri črpanju petroleja, Bolivijci se pa sedaj temu upirajo. Razen tega je prišlo v tej provinci tudi do upora proti bolivijski vladi. V zadnjih dneh se je položaj umiril.

V Nicaragui so med tem, ko se predsednik general Anastazij Somoza muči na obisku v USA, odkrili zaroto. Nekatere vojaške osebnosti so pripravljale prevrat in zrušenje vlade.

Severnoameriški zun. minister Foster Dulles se je podal v vojaško bolnišnico na temeljit zdravniški pregled.

Francija je imela sedaj najdaljšo vladno krizo po drugi svetovni vojni. Novo vlado so poskušali sestaviti ugledni francoski politiki kot Plevin, Reynaud, Pinay, Mollet, pa tega niso mogli storiti. Predsednik republike je sestavo nove vlade zaupal tudi prvaku kršč. demokratske stranke Robertu Schumanu, ki pa ponudbe ni sprejel. Nazadnje je dobil naročilo za sestanek vlade Felix Gaillard. V svojih naporih je končno le uspel, ker so ga vse večje stranke podprle. V zvezi z zadnjo krizo francoske vlade je predsednik republike Coty prvakom političnih strank zagrozil, da bo odstopil, če ne bodo omogočili Gaillardu, da končno le sestavi novo vlado ter se loti reševanja vedno slabših franc. nado”, je zdravniško preskrbljen “za vse življenje”, vidi lepoto in mogočnost vsemirskega prostora, ruski človek in stotine milijonov ljudi za železno zaveso pa se borijo za kosček kruha in za kvadratni meter sobe, kamor bi mogli leči k počitku, v večnem strahu, kdaj bo na vrata potrkala tajna policija komunistične stranke in jih porinila v koncentracijsko taborišče na prisilno delo “za brezrazredne družbe”.

CADETES DE AVIACION RINDEN HOMENAJES EN FRANCIA A SAN MARTIN

Los cadetes de la aviación argentina acompañados por el agregado aeronáutica a la embajada argentina en Francia, comodoro García Mira, visitaron Boulogne sur Mer, y se trasladaron con los cónsules argentinos en esta ciudad, señores Miranda y Forteza, al dique Sainte Bouve, a fin de colocar una corona de flores en el monumento al General San Martín, héroe nacional. Participaron igualmente de una recepción ofrecida en la Casa de San Martín, donde funciona el consulado argentino, colocando en sta oportunidad una placa conmemorativa. Luego regresaron a París.

LETALSKI KADETJE POČASTILI SPOMIN SAN MARTINA V FRANCJI

Letalski kadetje argentinskega vojnega letalstva so v spremstvu argentinskega vojaškega atašea v Franciji komodora García Mira obiskali mesto Boulogne sur Mer. V družbi tamošnjih argentinskih konzulov gg. Mirande in Forteza so na pomolu Sainte Bouve položili venec na spomenik generalu San Martinu, narodnemu junaku. Nato so bili povabljeni v hišo San Martin, kjer so tudi uradi argentinskega konzulata. Ob tej priložnosti so v poslopju odkrili spominsko ploščo, nakar so se vrnili v Pariz.

spremenil, ker bo potreboval novih napetosti zunaj sovjetskih meja za lažje vzdrževanje kontrole nad silami, ki znotraj države rovarijo proti njegovi diktaturi.

nji predsednik dr. Anton Oliveira Salazar. Opozicija je po volitvah objavila sporočilo, da je vlada pri volitvah “še kar pošteno nastopala.”

V Rimu so se sestali predstavniki šestih evropskih držav, ki sestavljajo evropsko skupnost za premog in jeklo. Ob tej priložnosti je papež Pij XII. naložil poziv na vse evropske narode in države, naj že ustanove evropsko federacijo. Do tega jih ne silijo samo gospodarski razlogi, ampak jim v to smer kažejo pot tudi moralni in duhovni razlogi.

Jugoslovanski komunistični maršal Tito je dobil išias prav tedaj, ko bi moral oditi na slavnosti, ki so jih pripravili v Moskvi za proslavo 40. obletnice sovjetske komunistične revolucije. Ko so novice o odstavitvi sovjetskega maršala Žukova kot vojnega ministra prispele komaj v Beograd, so tam takoj objavili sporočilo, da Tito zaradi bolezni za dalj časa ne bo mogel potovati v inozemstvo.

Pri zadnjih turških volitvah so znova zmagali demokrati nad republikanci. Demokrati, ki so sedaj na vladi, so republikance premagali že 1954 leta. Vodi jih predsednik turške vlade Adnan Menderes, republikance pa bivši predsednik republike İsmet İnönü. Znova je bil izvoljen tudi predsednik turške republike Djelal Bayar.

V Turčiji so odkrili veliko sovjetsko vohunsko mrežo, ki je pošiljala v Turško poročila o položaju in premikih turške vojske. Sovjetska “Pravda” je na podlagi teh poročil v zadnjem napadu na Turčijo objavila podrobna poročila o stanju turške vojske. Amerikanci pa so v Turčiji zgradili veliko radarsko postajo, s katero so zasledovali potek poskusnih izstrelkov sovjetskih raket na področju Krasnega blizu Afganistana.

V južni Italiji so ujeli goloba-pismo, ki je imel na nogi privezano pismo 130 vojnih ujetnikov v ZSSR, v katerem sporočajo, da so pisali že na desetine pism v Italijo, ne da bi kdaj dobili odgovor. V pismu sporočajo, da “strašno trpijo na prisilnem delu” in “da bi bilo boljše, da se ne bi rodili.” Italijanske oblasti so začele preiskovati zadevo.

Naročajte in širite Svobodno Slovenijo

29. oktober slovenski narodni praznik

Obletnico narodne osvoboditve praznujemo Slovenci ta dan. Spominjamo se, da so dne 29. oktobra 1918, ob koncu prve svetovne vojne, poleg drugih narodov tudi Slovenci izstopili iz Avstro-Ogrske monarhije in po narodnostnem načelu vstopili v skupno državo Južnih Slovanov. Drugo leto bomo praznovali 40 letnico usodno odločilnega dogodka, ko so slovenski politični zastopniki na Kongresnem trgu v Ljubljani prekinili zadnje uradne veze z avstro-ogrsko državno upravo, slovenski oficirji pa po metalni znake avstrijske vojaške službe in časti in si pripeli slovenske trobojnice.

Komaj 22 let je trajalo to osvobodjenje. Druga svetovna vojna ga je uničila. Pa je bilo vendarle 22 let naglega, krepkega napredka in lepega blagostanja.

Ni pa druga svetovna vojna niti od daleč mogla izbrisati in končati vseh posledic 29. oktobra 1918. Narodno-politično: naša odločitev je preživela vojno in revolucijo in še drži.

Samó pogled na bridko usodo Slovencev, ki so ostali zaradi nesrečnih razmeritev izven Jugoslavije, nam pove, kaj je bilo namenjeno v narodnostnem oziru vsem Slovincem, če ne bi bil sovraženih načrtov in naklepov presekala 29. oktober 1918. V drugi svetovni vojni smo po krivdi peščice komunistov med nami morali plačati strašen krvni davek. Po tej vojni skušamo, da more biti kulturno in politično zatiranje in stiskanje še hujše kot narodnostno in čutimo, da je domači tiran hujši, kot je bil tujec.

Toda vsi vemo, da režimi in ljudje ki jih ustvarjajo, prihajajo in odhajajo, nastajajo in izginjajo, narod pa vse pokoplje in živi dalje.

Osnovni predpogoji za narodov obstanek so ostali preko vseh presenetljivih in večkrat nesrečnih razvojnih sprememb v Jugoslaviji, v vojni, revoluciji in v komunistični tiraniji. Hudi udarci, ki smo jih morali Slovenci prenesti v tej kratki zgodovini, so močan dokaz, da je bila usodna odločitev, ki jo označuje 29. oktober 1918, pravilna. Jamčila je osnovne predpogoje za narodovo življenje.

Narod doma in Slovenci v zamejstvu praznujemo letošnji 28. oktober v napori za priznanje političnih, gospodarskih in verskih svoboščin in za obnovo demokratičnih ustanov v vsej javni upravi. Tudi ta borba bo — prepričani smo — končala z uspehom in zmagoslavjem kot je bila uspešno zaključena borba proti nemškemu zatiranju 29. oktobra 1918. V tem upanju in prepričanju prisrčno čestitamo k prazniku narodnega osvobojenja.

Washington, oktobra 1957.

NARODNI ODBOR ZA SLOVENIJO

Miha Krek, predsednik,
Bogumil Vošnjak, podpredsednik

Cerro Paine za Bariločane prepovedana gora

Puerto Natales, 25. oktobra
Pišem Vam iz mesteca v južnem Čilu, ki me neverjetno spominja na fotografije revnih skandinavskih naselij (n. pr. Narvika). Hiše iz pocinkane pločevine in desk, v ospredju fjord s pomoli in barkami, v ozadju za oddaljenimi rokavi zasnežene gore.

Bariloška ekspedicija, ki se je letos spet namenila, da poizkusi Cerro Paine, kjer sta leta 1954 preminula Tonček Pangerc in Herbert Schmoll, zmrzuje v "normalnem" patagonskem vremenu: sneg, megla, dež in znani orkanski veter, ki tuli čez gorske sklope ob kontinentalnem ledu.

Poleg vremena, ki je po mnenju tukajšnjih ljudi še slabše kot po navadi, pa smo zadel na ovire, s katerimi sploh nismo računali in ki nas po eni strani jezijo, na drugi pa dajejo odpravi neko šegavo in skoraj komično noto.

Cerro Paine, morda najlepša gorska skupina, ki sem jo kdaj koli videl, pogorje, ki je zavrnilo dva bariloška in en čilski poizkus in se tako izoblikovalo v alpinistični "problem", je nenadoma postalo "prepovedana gora" z vsemi prilastki, ki smo jih vajeni iz planinske zgodovine le v Aziji, koder gospodarijo absolutni fevdalni vladarji in so beli vrhovi zaščiteni od verskih predstav pribivalstva. Kako je mogoče, ka se je pojavila "prepovedana gora" v moderni Ameriki XX. veka?

Domislica se je porodila v glavi znanelega salezijanskega raziskovalca p. Alberta de Agostinija. Ta mož, ki mu njegovih zaslug za raziskovanje Patagonije ni mogoče odrekati, botruje veliki italijanski odpravi, ki hoče v letošnjem južnem poletju tudi poizkusiti srečo na Paine. Nihče mu te pravice ne osporava in v kolikor gre za športno konkurenco, so bariloški plezalci uverjeni, da jih italijanski alpinisti nadkriljujejo. Toda, da je De Agostini, ki se pač zaveda zanimanja svetovnega alpinizma za Paine, posegel po nečednem sredstvu in čilsko zunanje ministrstvo po italijanskem poslaniku zaprosil, da mu s sredstvi državne sile zagotovi prvenstvo na tej gori, je pa čisto druga muzika. Še neverjetneje se sliši, da so v Santiagu tako izključno dovoljenje izdali in zapovedali čilskim oblastem v južni provinci Magallanes, da morajo vsako drugo ekspedicije (beri: bariloško) ustaviti.

Razumljivo je, da se se čilskim uradnikom samim prepovedi zdi smešna. Toda ukazi so ukazi. Zlasti "prednja straza" bariloške odprave (Meiling in Vallmitjana) je doživela razne sitnosti. A na srečo je Čile demokratična država in Club Andino ima na svoji strani navdušene zagovornike med članstvom Cluba Andino Austral iz Punta Arenas. Časopisje "najjužnejšega mesta na svetu" je primerno ožigosalo nesmiselno odredbo in ugleden list je pri-

nesel dolg uvodnik pod naslovom "Prohibición absurda — Bedasta prepoved". Uradni krogi se sicer niso mogli docela umakniti. Toda izdali so Bariločanom dovoljenje, da gredo na Cerro Balmaceda ali kamorkoli, če hočejo — razen na Paine — in razveljavil prejšnji odlok, ki je naročal vsem žandarmerijskim in policijskim postajam, da morajo ustaviti argentinske planince. Razen tega so dodelili bariloški odpravi v spremstvo poročnika Ramireza in še nekoga podčastnika.

Vse te uradne zmede so nas več dni zaposlile. V prvi vrsti je bilo treba popolnoma spremeniti načrte, preurediti ustroj odprave in odpremiti velik del opreme pod Cerro Balmaceda, ki je nenadoma postala uradni smoter ekspedicije. Ljubeznivosti upravniškega estancija Rio Paine se moramo zahvaliti, da se je v nekaj dneh (ki so bili zaradi slabega vremena za resno delo na gori itak malo pomembni) vse lepo uredilo in "operacija" se je brez posebnih neprilik izvedla.

Zdaj je bariloška družbica razdeljena v dve samostojni skupini: v izhodiščnem taborišču pod Cerro Balmaceda se pripravljajo vzpon na to ledeno, čisto nepoznano goro. Družbico sestavljajo Ivan Arnshek, Carlos Boltazzi, Jose Iglesias, Benjamin Dixon in oba čilska vojaka.

Med tem je ostala "filmska skupina" v postojanki Pudeto ob vzhodu Paine. Sestavljajo jo: oba fotografa Vallmitjana, Davorin Jereb in Carlos Sonntag. Stari Meiling se giblje med obema skupinama.

In edino, kar trenutno bariloški plezalci potrebujejo, je nekaj dni lepega vremena. Potem pa — kar Bog da in sreča junaška!

Najlepše pozdrave. V. Arko

SLOVENCİ NA ANGLEŠKEM

Je naslov knjižice, ki je bila napisana v Londonu in izdana v okviru Slovenske izseljenske zveze. Predgovor je napisal slovenski dušni pastir v Angliji g. Ignacij Kunstelj. V njem pravi, da je namen knjižice podati sliko o življenju slovenskih izseljencev na Angleškem. To sliko knjižica tudi lepo poda. Pove kdaj so se začeli Slovenci naseljevati v Angliji, da jih je bilo pred drugo svetovno vojno zelo malo, da pa jih je sedaj nad 16 let starih okrog 600. V posameznih poglavjih navaja zanimive podatke, deloma podprte s statističnimi pregledi o zaposlitvi, verskem življenju, podjetnosti in razmerah, v katerih živijo slovenski izseljenci v Angliji; podaja tudi pregled organizacij in tiska, ki ga imajo. Razveseljuje je ugotovitev, da so slovenski otroci, ki hodijo v angleške šole, znani po razumnosti; delavnosti in vrljdnosti in da so pogosto vzgled domačinom.

DESETI — JUBILEJNI ZBORNİK-KOLENDAR SVOBODNE SLOVENIJE ZA LETO 1938

bo kmalu izšel. Vseboval bo tri knjige. V prvi bo deset razprav o sodobnih vprašanjih. Dve pa opisujeta razmere v sedanji Sloveniji. V drugi bo objavljenih deset povesti in črtic priznanih pisateljev v izseljenstvu in petih pesnikov. Tretja knjiga vsebuje pregled in zanimive ter pomembne dogodke v izseljenstvu.

Kljub temu, da bo Zbornik-Kolendar bogato ilustriran in tiskan na boljšem papirju kot doslej in kljub temu, da so se cene zelo zvišale, ga dobite v prednaročilu in predplačilu za 74 pesov. Prednaročila in predplačila sprejemajo:

1. Dušnopastirska pisarna, Ramon Falcon 4158, Slovenska hiša; 2. Društvo Slovencev, istotam; 3. Gdč. Mara Bidovec, San Justo; 4. Ivan Lužovec, Slovenska vas, Lanus; 5. Lojze Erjavec, fotografski atelje, Alvarado 350, Ramos Mejia; 6. Pavle Homan, zaloga slovenskih knjig, Temple 2147, Munro; 7. Ivan Znidar, brivnica in parfumerija, Los Alpes, Carapachay; 8. Miro Kovač, Florida; 9. Andrej Krošelj, Castelar; 10. Simon Rajer, uradni prevajalec, C. Uruguay 654, 7 piso, ofic. 709, Capital.

Po pošti naslavljajte prednaročila in predplačila na naslov: **ESLOVENIA LIBRE, Ramon Falcon 4158, Buenos Aires**. Za pošiljatev knjige po pošti je doplačati za ovojnino, poštino in priporočnino 6 pesov.

DA BOSTE DELEŽNI VELIKEGA NAGRADNEGA ŽREBANJA OB 10. LETNICI

SVOBODNE SLOVENIJE

V ARGENTINI, PORAVNAJTE TAKOJ ZAOSTALO IN TEKOCO NAROČNINO LISTA.

Knjižica ima format 14x20 cm ter obsega skupno 46 strani. Tiskala jo je tiskarna Mohorjeve družbe v Celovcu. V Buenos Airesu je v prodaji v Slovenski hiši v Dušnopastirski pisarni po 20 pesov izvod.

GORIŠKA IN PRIMORSKA

Smrtna nesreča. Pri krašenju cerkve za birno se je smrtno ponesrečil Edvard Ferjančič, župnik v Kojskem. Duhovni sobratje — sošolci ponesrečenega župnika Ferjančiča, naj zanj opravijo dogovorjene sv. maše.

Pri Fernetičih so italijanske oblasti vrnilo titovcem dne 29. avgusta zopet 150 ubežnikov iz Jugoslavije. Po begu iz Jugoslavije so bili vsi v zbirnem taborišču Pradamano pri Vidmu. Po zaslišanju jim Italijani niso priznali položaja političnih preganjancev in so jih poslali nazaj.

ARGENTINA

V mestu Santa Fe je prejšnji teden zasedala nacionalna konvencija argentinske krščansko-demokratske stranke. Na njej so sprejeli volilni program te politične skupine ter izvolili predsedniškega in podpredsedniškega kandidata. Za kandidata za predsednika republike so pred konvencijo omenjali štiri ugledne osebnosti argentinske krščanske demokracije: Biv. preds. stranke dr. Lewisa, sedanjega predsednika dr. Allende-ja, ter dr. Luko Ayarragaraya in dr. Manuela Ordoñez. Od imenovanih osebnosti je v inozemstvu med krščanskimi demokratskimi strankami najbolj znan dr. Ordoñez zaradi svojega sodelovanja na raznih kongresih krščansko-demokratskih strank. Dr. Lewis in dr. Allende sta se kandidaturi za predsednika od vsega početka odpovedala. Tako je bil na konvenciji boj samo med dr. Ayarragarayem in dr. Ordoñezem. Pri volitvah je dobila lista z dr. L. Ayarragarayem kot kandidatom za predsednika republike in dr. Horacijem Sueldom kot kandidatom za podpredsednika 43 glasove, lista dr. Manuela Ordoñeza kot kandidatom za predsednika in Miguel Angel Nesa Boerija za podpredsednika pa 28 glasov. En glas je bil prazen. Izvoljena kandidata za predsedniški in podpredsedniški položaj sta na konvenciji tudi govorila. Prav tako je spregovoril nekaj besed dr. Ordoñez, ki je najprej čestital dr. Ayarragarayu k izvolitvi, nato pa je dejal, da je po sramotitvah in blatenju postal tudi prvi poraženec stranke. Vendar na stvari to pri njem ne bo spremenilo ničesar, ker se bo še naprej boril za zmago idej krščansko-demokratske stranke.

Krščansko-demokratska stranka je sedaj za intrinsigentnimi radikali druga politična skupina, ki je v Argentini že postavila svoja kandidata za splošne volitve meseca februarja prihodnjega leta. Kot znano je pri intrinsigentnih radikalih predsedniški kandidat dr. Arturo Frondizi. Pri ljudski stranki omenjajo kot predsedniškega kandidata dr. Balbina, radikali unionisti pa hočejo imeti kot radikalnega kandidata za predsedniški položaj dr. Zavalo Ortiza.

Prejšnjo soboto popolnoma je prenehalo obsedno stanje v argentinski prestolnici in v provinci Buenos Airesu. Trajalo je 30 dni. Isti trenutek so izpustili na svobodo 148 pripornikov, ki so bili v zaporih zaradi raznih prestopkov v zvezi z zadnjimi stankami.

Ustavodajna skupščina se je v ponedeljek sestala v mestu Santa Fe. Ker se 11 poslancev sredinskega bloka, ki so prejšnji teden zapustili ustavodajne skupščine v znak protesta proti zadržanju radikalne večine, ni odzvalo povabilu predsednika skupščine, da bi prišli na sejo in znova vzpostavili kvorum, je bila s tem usoda ustavodajne skupščine zapečaten, ker ne more več delati. Po zakonskem predpisu, s katerim je bila sklicana ustavodajna skupščina, velja za slučaj, če do 1. novembra ne bi bil sprejet drug volilni red, za prihodnje volitve v Argentini Saenz Peñov večinski sistem. Proti temu volilnemu redu so pa vse argentinske politične stranke, razen radikalov. Socialisti so že javno začeli zahtevati, da se prihodnje volitve morajo prav tako izvesti s proporcionalnim volilnim sistemom, kakor so bile izvedene volitve v ustavodajno skupščino.

Argentinski kat. krogi so začeli ostro nastopati proti radikalom zaradi njihove trdovratnosti, s katero so hoteli v novi ustavi uzakoniti laično šolo. Proti taki šoli in za svobodo pouka je bila v Buenos Airesu veliko zborovanje katoličanov.

Argentinska vojna mornarica je začela z velikimi letnimi vojaškimi vajami. Udeležuje se jih tudi podpredsednik republike kontraadmiral Rojas.

Djilasova zadnja knjiga "Novi razred" je pred dnevi izšla tudi v španskem prevodu. Še pred tem prevodom je vsebino knjige objavil tudi največji argentinski dnevnik "La Prensa".

Novi naslov

DAYDAM-a:

VIAMONTE 448,

6. nadstropje

Buenos Aires

MLADINA OB ŽELEZNI ZAVESI (ZBOROVANJE VIJDC)

Dunaj, sredi oktobra.

Hvalevredno in vzpodbudno je, da mednarodni činitelji na Zahodu uvidevajo potrebo, da k sestankom, ki zajemajo širša vprašanja in širša zemljepisna področja in zlasti takšna, ki se tičejo evropskega zedinjenja, vabijo tudi zastopnike begunskih organizacij. Saj se na ta način ustvarjajo vezi, ki bodo v obojestransko korist, čim bodo narodi, ki jih danes tlači komunizem, zopet zaživeli svobodno življenje. V takšen okvir sodelovanja med organizacijami iz svobodnega sveta in begunskimi javnimi de'avei sodi tudi kongres krščansko-demokratske mladine, ki je bil od 27. do 30. septembra v Spitzbergru, nedaleč od avstrijske prestolice. Prisotnost ljudi iz srednje Evrope, ki je pod komunizmom, je bila pa tem bolj koristna in potrebna, ker je bilo predmet zborovanja prav vprašanje "odnosajev med Vzhodom in Zahodom."

Delegat mladinske sekcije italijanske demokratsko-krščanske stranke Laure je v prodorni analizi predložil značilnosti nove sovjetske politike, ki hoče o svojiti svet za komunizem z bolj zahtrebnimi metodami, kot jih je bil uporabljal Stalin. Laura je pravilno naglasila, da vlada velika razlika med položajem Jugoslavije in Poljske, čeprav površni ljudje na Zahodu često postavljajo obe deželi v isto vrsto. Med tem ko je v Poljski opaziti resničen napredek, resnično svobodo, diskusije in iskren napor, da se dežela otrese vsaj najbolj grdih navad komunističnega vladanja, pa v Jugoslaviji, žal, ni sledu o kakršnekoli omiljenju diktature na političnem in duhovnem polju. Edino-

le na gospodarskem področju, da je nekaj sprememb na bolje, posebno v pogledu decentralizacije ekonomskega upravljanja dežele in v pogledu ustanovitve delavskih svetov, ki da tudi pomenijo določen korak naprej od stanja, ki vlada drugod v komunističnem območju. Toda Titu da gre predvsem za to, da bi čim bolj izsiljeval zahod in se zato tudi čim bolj približuje Sovjetski zvezi. Predstavniki iz Jugoslavije (S.L.S.) so nato v diskusiji predložili, da se je Jugoslavija v zadnjem času zelo nagnila na sovjetsko stran in da je vzrok temu morda treba iskati predvsem na gospodarskem polju, kajti Jugoslavija je s Sovjetsko zvezo in z drugimi komunističnimi državami sklenila vrsto dalekosežnih gospodarskih sporazumov. Proces proti Djilasu in novi napor, da bi uničili neodvisni kmečki življenj, pa s svoje strani pričata o tem, kako se nova Titova povezanost s sovjetskim blokom odraža tudi na domačem polju.

Toda slovenski delegati so imeli priložnost, da pozornost svojih zahodnih kolegov obrnejo tudi na nekatera vprašanja, ki se tičejo bodočih ureditev v Evropi, o katerih je sediti toliko slati. Videti je, da so tudi Avstrijci danes navdušeni za širše projekte v Evropi in obisk v stari cesarski prestolnici more človeka prepričati o tem, da mnoge činitelje v tej komaj osvobodjeni državi zopet navdihuje misel na dalekosežno poslanstvo v jugovzhodni Evropi.

Na dlani je, da bodo v bodoči, združeni in svobodni Evropi tudi Avstrijci imeli svoje mesto. Zdrava pamet tudi narekuje, da se narodi srednje Evrope, ali če hočete: narodi Podonavja, morajo v

svojem lastnem gospodarskem, političnem in socialnem interesu sporazumeti o sožitju. Res je tudi, da so ti narodi često v svoji zgodovini stali z ramo ob rami na braniku evropske kulture.

Toda, kot je poudaril eden od slovenskih delegatov na zborovanju v Spitzbergru, kolo časa našo, če ne moremo potisniti nazaj tja, kjer je leto leta 1918. Globoke spremembe, ki so se odigrale od časa, ko so narodi Podonavja živeli v skupni državi, so za večno odstranile stare ureditve in so v temelju prevrnile razmerje družbenih, političnih in narodnostnih sil, kakršno je obstajalo, enim v korist, drugim v škodo, na tem področju. Predvsem je treba razumeti eno, je naglasil slovenski delegat: Narodi srednje in vzhodne Evrope so danes odločeni, da še bolj okrepe svojo narodno samobitnost. Toda še več. Odločeni so ostati oziroma postati soodločujoči činitelji na meddržavnem polju. Ustvariti je treba takšne pogoje, da se bo spričo popolne državstvenosti emancipacije posameznih narodov tega področja nacionalno vprašanje rešilo v tolikšni meri, da noben človek na tem področju ne bo niti mogel, niti hotel postati kaj drugega kot tisto, kar se je rodil. Da bo skratka nacionalno vprašanje lahko ob splošnem soglasju stopilo na drugo mesto človekovih težej in vrednot. Vrh tega, prizadevati se je treba za to, da se okrepi ugled tistih važnostih in tudi zgodovinskih činiteljev, ki so narodne našega področja vezali v preteklosti tako, da bi jih mogli vezati tudi v bodočnosti preko in iznad njihove narodnostne raznoolikosti. "Že danes pa lahko svobodni narodi, in posebej Avstrijci", — je slovenski delegat poudaril na zaključku svojih izvajanj, — "dokažejo kako tolačajo idejo o bodočem sožitju."

To lahko pokažejo s solidarnim, prijateljskim in velikodušnim stališčem do beguncev in narodnostnih manjšin na svojem ozemlju.

Važnost pravičnega stališča do beguncev in tudi do drugih ljudi, ki prihajajo sedaj v vedno večjem številu iz komunističnih držav na zahod (računajo da bo letos v Avstrijo skupaj pribežalo 16.000 beguncev iz Jugoslavije) je pa poudaril v svojih izvajanjih tudi slovenski delegat g. Nace Čretnik. "Ti ljudje", je g. Čretnik naglasil, "so povečini le slabo poučeni o političnih rečeh, so konfuzni in potrebujejo dobre svetovnonazorske in politične prevzgoje. Toda predvsem jim je treba nuditi nova obzorja, treba jim je predložiti, da odstranitev obstoječe diktature ne bo imela za posledico kaos, nasilje in novo trpljenje, ampak boljše življenje, v duhovnem, kakor tudi v materialnem pogledu. Zlasti pa jim je treba pokazati, da krščansko miselnje ljudje na Zahodu mislijo tudi nanje, jih dejansko priznajo kot sebi enake, kot svoje brate in delajo za to, da bi čimprej napočil čas, ko jih bodo lahko sprejeli kot enakopravne in enakovredne partnerje v evropskem podvigu."

Delegati so v posebni resoluciji poudarili solidarnost z narodi za železno Zaveso. Hkrati so s to resolucijo priporočili čim živahnije kulturne in druge stike z ljudmi iz komunističnih držav, ker bi s tem okreplili zahodni vpliv v teh deželah in bi pripomogli, da se te dežele vsaj osamosvojijo od Sovjetske Zveze.

Tudi ta kongres je slovenskim delegatom nudil lepo priložnost, da se boljše seznanijo z mlajšimi političnimi delavci iz zahodnih držav in z njimi razpravljajo o perečih vprašanjih, ki se nas vseh tičejo. B.G.

Novice iz Slovenije

V Ljubljani je bila v začetku septembra mednarodna vinska razstava. Na njej je bilo zastopanih 20 držav. Istočasno se je v Ljubljani sestala tudi mednarodna komisija za oceno najboljših kvalitativnih vin. Podelila je 97 zlatih, 289 srebrnih in 65 bronastih medalj. Slovenska vina so dobila 30 zlatih, 82 srebrnih in 9 bronastih medalj.

Slovenska slikarja Riko Debenjak in Miha Maleš, ki sta že lani vzbudila pozornost s svojimi barvnimi grafikami v Severni Ameriki, so povabili, naj predstavljata jugoslovansko grafično umetnost na mednarodni razstavi grafične umetnosti v Kanadi.

Univ. prof. dr. Anton Sovre je med Slovenci znan kot najboljši prevajalec grške klasične literature v slovenščino. Sedaj je dosegel znova velik uspeh s svojim novim delom. Staro grško epsko pesnitev Odisejo je namreč predelal v poljuden roman za mladino. Izšel je v založbi "Mladinska knjiga". Roman je bil v kratkem preveden v srbsko in obe nakladi po 5000 izvodov sta bili kmalu razprodani.

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani je najstarejša in najbogatejša slovenska knjižnica. Sedaj ima že blizu 700.000 del in časopisov. Tej sledi knjiž-

nica Narodnega muzeja v Ljubljani z nad 100.000 knjigami, tretja je pa študijska knjižnica v Kopru s 65.000 knjigami.

Skupščina v Ljubljani je sprejela zakon, s katerim je ukinila naslednje občine: Planina pri Sevnici, Draga-Loški potok, Predgrad, Bori, Cirkovce, Desterinik, Juršinci in Videm. Omočja teh občin so priključili odnosno razdelili med sosednje občine.

Na poziv tajništva republiškega sveta za šolstvo so v letošnjem letu okrajni in občinski sveti za šolstvo razpisali učna mesta na vseh vrstah šol od otroških vrtcev do strokovnih šol in gimnazij. Po drugem takem razpisu so ugotovili, da manjka v Sloveniji za okrajne šolske ustanove 327 učnih moči, za občinske šolske ustanove pa 1128. Skupno torej 1455. Z let. absolventi filozofske fakultete in višje pedagoške šole, praznih mest pri okrajnih šolskih ustanovah ne bodo mogli zasesti. Saj potrebujejo samo matematikov 94. Vsa učiteljska bo-

do imela letos 244 diplomantov. Sodi, da bodo v naslednjih petih letih potrebovali novih 1000 učnih moči, ker se bo število šoloobveznih otrok povečalo za 3.500.

Na ljubljanskem železniškem ravnateljstvu je bila konferenca, na kateri so razpravljali o vzrokih nesreč na železnicah in o ukrepih, ki naj bi preprečili odnosno omejili te nesreče. Železniški ravnatelj Lepin je poročal, da je nesreč na železnici vedno več. Njih žrtve pa niso le železničarji, temveč tudi potniki in tisti, ki se brezskrbno sprehajajo po železniških tirih. Od leta 1954 do leta 1956 je bilo v Sloveniji 887 žel. nesreč, v prvem polletju leta 1957 pa 138. Na konferenci so bili mnenja, da bi bilo na eni strani potrebno spremeniti železniške predpise ter jih prilagoditi sedanjim razmeram, na drugi strani pa, da bi bili za preprečitev žel. nesreč bolj učinkoviti vzgojni ukrepi kot pa kazni.

Dne 3. februarja 1958 bo dvestoletnica rojstva slovenskega pesnika Valentina Vodnika. V Ljubljani mislijo prirediti več spominskih proslav. V Zgornji Siski nameravajo zlasti urediti pesnikovo rojstvo hišo.

SLOVENC V ARGENTINI

Buenos Aires

Slovenska dekleta v Buenos Airesu, vključena v Slovenski deklinski organizacijo, so imela v nedeljo 3. novembra občni zbor. V dvorani Slovenske hiše se jih je zbralo po mladinski maši 54. Občni zbor je začela in vodila dosedanja predsednica gđ. Anica Štefotova. Pozdravila je vse navzoče in v glavnih obrisih podala pregled dela, ki ga je dosed. odbor izvršil. O tem delu se poročale tudi ostale odbornice, vsaka za svoj referat. Pri volitvah je bil izvoljen nov odbor. Za predsednico SDO je bila izvoljena gđ. Katica Kovačeva. Podpredsednica je gđ. Martina Mizerit, tajnica gđ. Marjetka Železnikar, kulturni referentki gđ. Majda Pahor in Stanka Bitenc, blagajničarka gđ. Anica Mehle, športni referentki gđ. Olga Prijatelj in Kati Moder, referentka za petje gđ. Anka Saveli in Marica Tomazin, gospodinja je pa gđ. Barbka Maček.

V zadnji številki smo poročali o ustanovitvi Slovenskega kluba. Na svoji prvi seji dne 27. oktobra se je odbor kluba sestavil takole: Predsednik Janez Kralj, podpredsednik Milan Magister, tajnik Jože Prijatelj, blagajnik Marko Kremžar, gospodar Janez Klemenčič. Odborniki so: Vera Kokalj, Marijan Šusteršič ter zastopniki Društva Slovencev, SFZ, SDO ter Kegljačev. Odbor bo izdelal svoj delovni program, ki bo obsegal zla-

sti: dvig pristave iz sedanjega pasivnega stanja in njeno ureditev, kakor tudi zgraditev primernih prostorov za družabno življenje in za mladino. Pristava mora postati ena izmed najprijetnejših točk oddiha, razvedrila in zdravega športa.

Na praznik Vseh svetnikov se je zbralo veliko Slovencev pred Jugoslovansko grobnico na glavnem buenosaireskem pokopališču. Ob štirih so bile pred njo molitve za rajne, ki jih je opravil ob asistenci g. direktor Anton Orehar. Cerkveni nagovor je imel g. dr. Lojze Stare. Rojaki so nato obiskovali grobove svojih sorodnikov, prijateljev in znancev, ki so pokopani na Čakariti.

2. Tabor Društva bivših slovenskih borcev v Argentini je bil v nedeljo 3. novembra popoldne v dvorani Slovenske hiše Ramon Falcon 4158.

Po blagoslovitvi slike društvenega zaščitnika nadangela Mihaela, pozdravu zastave in počastitvi spomina padlih soborcev je odbor poročal o delu v pretekli poslovni dobi, nakar so bile dopolnilne volitve v starešinstvo. Po živahni debati so bila sprejeta nova društvena pravila, pravilnik o počastitvi padlih borcev in poslovnik o društvenem gospodarstvu. Pred zaključkom tabora je bilo sklenjeno, naj se pošljejo pozdravi Zvezi slovenskih protikomunističnih borcev v USA, prevzvišenemu škofu Dr. Gregoriju Rožmanu in pred-

✠

Niso šli z doma iz pohlepa po bogastvu; tudi siromaštvo jih ni gonilo v tuji svet, hoteli so ostati Bogu zvesti in svobodnemu narodu značajni sinovi: zato niso klonili komunistični diktaturi in so morali umreti v tujini.

V letošnji poslovni dobi so, žal, prekmalu zapustili naše strnjene vrste naslednji člani Društva Slovencev v Argentini:

Gospa Amalija Bajuk, z

Gospod Jože Mehle,

Duh. svetnik preč. g. Janez Klemenčič,

Gospod Ing. Gerard Mravlag,

Gospod Matija Škuli.

Društvo Slovencev v Argentini je po svojih odbornikih in članih na dan Vseh svetnikov in Vernih duš obiskovalo njihove grobove in pietetno počastilo njih spomin.

Naj počivajo v miru!

sedniku Narodnega Odbora za Slovenijo g. Dr. Mihi Kreku.

Po končanem taboru so udeleženci ostali še dalj časa v prijateljskem pomenku v gostinskem delu Slovenske hiše.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V Villa Bosh je bila krščena dne 26. oktobra t. l. Daniela Rosita Telič, hčerka g. Rafaela Telič in njegove žene ge. Minke, roj. Erjavce. Za botra sta bila g. Lado Telič in ga. Mimica Zakrajšek. Srečni družini naše čestitke.

Izlet dekliskega Mladinskega doma

Bil je 12. X. t. l. v stari zavod v Bernalu. Ob osmih zjutraj nas je prišel v zavod Agricola v Moronu iskat omnibus. Lepo jutro in vesele mladost, sta nam takoj priključila pesem, ki nas je potem spremljala ves dan. Ko smo okrog desetih prišli na cilj, nam je pripravila presenečenje Avanzotova družina. Lepo nas je sprejela in pozdravila. Ta družina vodi upravo starega zavoda. Samostana namreč zaradi zgodovinskega pomena ne popravljajo, zaradi starosti pa že precej razpada. Hitro smo se porazgubile po vrtu in vse prekratek je bil čas do štirih popoldne, ko smo se odpeljale do bližnje reke La Plata.

Po krajšem času smo se vrnile nazaj v zavod in smo s pesmijo pozdravile tudi Marijo v njenem svetišču. Vse bi še bile rade ostale, ko nas je začela zbirati naša predsednica gđ. Tina Glavan k od-

Vsak teden ena

ZABUČALE GORE...

Zabučale gore, zašumeli lesi, ah, mladost ti moja, kam ušla si, kje si?

Časi, mladi časi, neužiti krasi, moja mlada leta niso užila sveta.

Ah, mladost ti moja, kam si se zgubila, kakor da bi kamen v vodo potopila.

Kamen, še ta kamen v vcdi se obrne, a mladost se moja nikdar več ne vrne.

hodu. Med vožnjo domov smo se ustavile še v zavodu na Bernalu in si ga ogledale. Ko smo se poslovile od dobrih salezijank in se vračale proti domu, je sonce že z zadnjimi žarki poljubljalo zemljo. Kar sama nam je privrela pesem iz srca: Glejte, že sonce zahaja.

Vse si želimo še mnogo takih dni. Ne zato, ker smo imele vožnjo zastoj in povrh še veliko dobrot, ampak zato, ker nas taki skupni izleti bolj povezujejo in se tudi med seboj bolj spoznamo. Za ta lepi izlet se pa moramo zahvaliti svojemu duhovnemu vodji g. J. Merniku, sestri salezijanki Rezki Lužovčevi, ki sta nas oba spremljala, in predsednici gđ. Tinci Glavanovi. Vsem iskren: Bog povrni. Udeleženska.

"Z mojim denarjem ne bo nihče drug 'kšeftaril'", tako slišimo od časa do časa govoriti kakega zagrizenega varčevalca in se nam zdi njegova odločitev kar razumljiva. Saj ima možakar po svoje prav. Denar je njegov, večinoma sad njegovega truda in skrbi. Vendar pa, če le malo pomislimo... Kaj bi bilo, če bi se vsi ljudje, ki imajo denar držali, istega načela? Koliko tovaru se ne bi postavilo, koliko hiš ne bi zgradilo in koliko ljudi bi ostalo brez dela? Tako vidimo, da je na koncu konec vsak tak človek po duši le eden izmed redkih preostalih "kapitalistov" iz preteklega časa, ki ne dovoli niti, da bi kdo drugi tudi proti primerni odškodnini z njegovim denarjem kaj zaslužil.

Med našimi rojaki, hvala Bogu, takih ljudi skoraj ni. To je samo ob sebi razumljivo že zaradi tega, ker PROMET SRL, odnosno njegova edina družabnika Brata Kristof, že štiri leta nalagata v gospodarska podjetja tudi denar, ki jima ga zaupajo rojaki. Brata Kristof sta hvaležna za to zaupanje. Tisti pa, ki jima denar zaupajo, so pa še bolj zadovoljni, saj jih štiriletna izkušnja uči, da vsak ob potrebi svoj denar vedno lahko takoj dvigne in obenem dobi še prav lepe obresti. Na ta način v tujini slovenska roka slovensko roko umiva.

PROMET SRL (edina družabnika brata Kristof) 25 de Mayo 533/3º — Buenos Aires — T.E. 31-6435.

PRIMOŽ BRDNIK

JAPONSKA — DEŽELA PARADOKSOV

Kakor v Tokiju, kjer je cesarski grad prav za prav edina zanimiva točka, je tudi v Osaki ena sama turistična privlačnost: grad, ki ga je zgradil leta 1584 Hideyoshi Toyotomi, "japonski Napoleon". Mesto je nastalo ob izlivu največje japonske reke, Yodo, ki tvori obširno delto, z nešteti rokavi in kanali. V mestu je čez 1200 mostov in veliko prometa gre preko kanalov. Zato imenujejo Osako tudi "japonske Benetke". Osaka je staro mesto. Svoj čas so jo imenovali Naniwa, t. j. "hitri valovi". Menda zaradi tega, ker ribiči niso mogli lahko pristajati ob obali. Dva cesarja sta že leta 310 in 399 po Kr. zgradila tu svoji palači. Šele vojaški diktator Hideyoshi Toyotomi (1537-1598) je začel graditi trgovinski emporij in Osaka je danes gospodarsko najvažnejše japonsko mesto. Velikokrat so jo modernizirali in v zadnji vojni so jo ameriški bombniki skoro zravnali z zemljo: čez polovico hiš je pogorelo in od treh milijonov prebivalcev pred vojnjo jih je ostalo leta 1945 v mestu samo še dober milijon. Danes jih šteje že čez dva in pol milijona.

Osaka je izključno trgovinsko in tovarniško mesto. Od tujcev menda tam ne živi nihče, dasi je mnogo ameriških evropskih in zlasti indijskih uradov in pisarn.

(19)

lo so priljubljeni kot ornamentika. Božanstvo ribičev in trgovcev se imenuje Ebisu: v roki drži ribiško palico, pod drugo pazduho pa ima veliko ribo. Dai-koku je veselo božanstvo obilja in kmetov, kar seveda na Japonskem ne drži, kajti kmetje so izredno siromašni). Sed na dveh vrečah riža in ker je bogat, ga prav nič ne moti, da mu dve miši kradeta riž. Na ramenih ima veliko vrečo zakladov. Bentej je edino žensko božanstvo in predstavlja umetnost, književnost, glasbo in zgovornost. Upodobljena je sede in igra na nekakšno kitaro, ki ji pravijo "biwa". Bishamon je božanstvo militarizma. Obleden je v samurajsko obleko s ščitom in sulico, v roki pa drži majhno pagodo, kar pomeni, da je božanstvo vojakov in misionarjev. Rokujin ima majhne roke in noge ter izredno visoko glavo. Bil je kitajski filozof in še danes ga imajo za preroka. Jurojin je božanstvo dolgega življenja ter obilen pivcev riževega vina, ki mu pravijo "sake". Na palici ima privezan scroll, ki vsebuje vso pamet sveta. Najbolj značilen pa je Hotei, sedč debeluhar z ogromnim trebuhom. Prepričani so, da to pomeni "velikodušnost in notranjo vrednost", kar lahko doseže samo tisti, ki je "dosegel modrost budizma".

Tuji mi pripovedujejo, da se je Japonska v zadnjem desetletju čudovito izpremenila. Mnogo starih tradicij izgine in večja mesta postajajo vedno bolj zahodnjaška. Tako je tudi z njihovimi navadami in običaji. Mnogo starega pa

je še ostalo in med tem zlasti praznovernost. Severovzhod n. pr. Japonci imenujejo "Kimon", ali po naše "hudičeva vrata". To seveda nima nobene zveze z dejstvom, da je Sibirija na severovzhodu — prikladno pa se je tega spomniti. Vsak Japonec ima tudi srečen in nesrečen dan, kakor so takšne n. pr. tudi hiše. Če jim hiša zgori, ne valijo krivde na istega, ki je pozabil ugasiti ogenj, ampak na dejstvo, da je hiša "nesrečna". Prav tako je hiša "kriva", če lastnik v njej umre, pa čeprav ga je pobrala kuga. Marsikateri hiše ne morejo prodati, ker je na slabem glasu kot "nesrečna".

Prepričani so tudi, da so 19., 33., 42. in 47. leto v njihovem življenju "nesrečna" leta (yakudoshi), v katerih lahko pričakujejo same slabe dogodke. Vse to pa zaradi besedne igre: 19. leto n. pr. je slabo zato, ker beseda "juku" pomeni poleg številke tudi "ponovljeno žalost". Številka 33, "san-zan", znači tudi brezupno mišerijo. Vse, kar je v zvezi s številko 4 ("shi") pomeni slabo znamenje, kajti "shi" je tudi smrt v japonsčini.

Prav tako je besedna igra pomembna tudi v srečnih primerih. Med zračnimi darili mora vedno biti morska trava ("kobu"), kajti to je del besede "yoro-kobu", ki pomeni "biti srečen". Pri svečanih gostijah mora na mizi biti tudi morski rak, kajti njegovo vponjeno telo pomeni v japonsčini "dolgo življenje".

Takšnih praznovernosti je nešteto in ni mi potrebno še posebej omenjati, da imajo astrologi in podobni "švadroneerji" kaj dober posel na Japonskem.

Šport je na Japonskem zelo razvit. Najrajši imajo ameriški base-ball, dasi se zanimajo tudi za vse druge vrste športa. V tej zvezi moram omeniti, da poznajo neke vrste nogomet že od leta 61 po Kr., ko so ga prinesli na dvor iz Kitajske. Še danes ga petkrat na leto igrajo v Kyotu. Pravijo mu "Kemari". Drugod igrajo evropski ali ameriški nogomet.

Zlasti priljubljeni šport je "sumo" ali japonska rokoborba. Dva visoka in debela rokoborba se postavita na okroglo ploščad. Oba sta profesionalca ter imata dolge v kite zvite lase ter čisto majhno prekrivalo okoli pasu. "Priprave" za boj trajajo 10 do 15 minut: pretegujeta se in hodita vsak v svoj kot, od koder prinašata riž in ga trosita po ploščati — vse to je v smislu tradicije in pomeni srečo. Sodnik je oblečen v starinsko obleko ter ima v roki pahljico, s katero daje znamenja. Na določen znak se zagrabit in boj traja včasih samo nekaj sekund. Kdor nasprotnika vrže ali izrine s ploščadi, ali pa, če ga spravi na kolena, zmaga. Rokoborci imajo ogromne trebuhe — pravijo, da jih je težje zagrabit "čez pas", če so reje. Japonci silno radi gledajo to "sumo" rokoborbo, zahodnjakom pa kmalu preseda, ker trajajo priprave predolgo.

MIRAMAR

Proslava praznika 29. oktobra

Slovenci v Miramaru so v nedeljo 27.10.1957 priredili proslavo slovenskega narodnega praznika osvoboditve. Na proslavo so povabili tudi Slovence iz Mar del Plate in Chapadmalala, ki so se odzvali v zelo lepem številu. Tako se je zbrala v Miramaru v hotelu Balkan velika družba Slovencev, ki žive ob Atlantski obali.

Proslavo je začel in pozdravil vse goste g. Tone Japelj. Sledila je pesem: "Moja domovina", katero so vsi navzoči zapeli. Pesem je zelo lepo povzdignila svečanost proslave. Deklamacija najmlajšega Maroltovega: "Kje dom je moj", je žela splošno odobravanje.

Oris dogodkov, ki so dovedli do zgodovinskega dne 29. oktobra 1918, je zelo jasno in obširno podal g. Slavko Tršinar. Govornik se je v zvezi s tem zgodovinskim dnem, ki je tudi v neposredni zvezi z delom velikega Ev. Kreka, spomnil 40. letnice njegove smrti ter pozval vse navzoče, da počaste njegov spomin. Svoja izvajanja, katerim so vsi navzoči pazljivo sledili, je zaključil z željo, naj bi nas spomin na naš narodni praznik trdno vezal med seboj tako tukaj v Argentini, kakor povsod v tujini, kjer žive Slovenci, da bi tako ostali še bolj močni za končni dan osvoboditve naše domovine izpod komunistične diktature.

Sledila je recitacija gospe Trpinove: "Narodni dom" in deklamacija male Sonje Gorčič: "Slovenka sem".

Ob ubranih melodijah naših narodnih pesmi, katere so si sledile druga za drugo, so naše misli pohitele tja daleč med naše drage v zasluženi domovini.

Vsa čast gospodinjam iz Miramara, ki so tako odlično pogostile vse goste. Pozno popoldne so se Slovenci iz Miramara in Chapadmalala poslovili. Končne in poslovilne besede je spregovoril g. dr. Vekoslav Kisovec.

Razšli smo se veseli in zadovoljni, da je prireditev tako lepo uspeša ter da smo svoja poznanstva in prijateljstva se bolj poglobili in povezali ob tem ta-

DARILNE PAKETE
ZA BOŽIČNE PRAZNIKE

pošilja
najceneje, najbolje in najvarneje
po novi carinski uredbi

"PAKEXPRES"

Milan Sertić

CHARCAS 476 — T. E. 32-0248

Buenos Aires

ZA TE POŠILKE ZNIŽANE CENE!

ko pomembnem slovenskem prazniku. Upajmo, da nas bosta slovenska beseda in pesem še večkrat združili bodisi v Miramaru ali Mar del Plati.

OVBESTILA

Nad tisoč oseb prihi ti vsako leto na mladinsko prireditve. Letošnja prireditve, ki jo v nedeljo, 10. t. m. prireja naši organizaciji SFZ in SDO s sodelovanjem folklorne skupine, bo posebno privlačna: poleg otroškega, fantovskega in dekliškega rajanja ter telovadbe, nas bodo presenetili s tremi veselimi gorjskimi plesi v pestrih narodnih nošah. Udeležite se prireditve, podprite delavno prizadevanje naše mladine.

Vsem rojakom, ki bi želeli prispevati k srečolovu mladinske prireditve, sporočamo, da to store lahko še ob svojem prihodu na prireditve na Pristavi. Za vso velikodušnost in požrtvovalnost pa izrekamo že danes: Bog stotero povrni. Vse članstvo SDO in SFZ, ki je sodelovalo pri nabirki dobitkov, naj poskrbi, da bodo isti oddani v soboto 9. t. m. na Pristavi, v primeru nujnega zadržka pa vsaj na dan prireditve dopolne.

XIII. kulturni večer SKA bo v soboto 16. t. m. ob sedmih v Bullrichem salonu, Sarandi 41, Capital. Predaval bo vodja filozofskega odseka dr. Vinko

NA PRODAJ OVERLOK - STROJ,

nov, švicarski izdelek.

Ogled in pogoji:

Franklin 1463, Florida, F.N.G.B.

popoldne od 16.—19. ure.

S.F.Z. — V. PRIREDITEV SLOVENSKE MLADINE

● V NEDELJO 10. NOVEMBRA popoldne ob 14. uri začetek DRUŽABNE PRIREDITVE na slovenski pristavi v Moronu - Castelarju.

● Ob 16. uri: Otroški, dekliški, fantovski rajalni in televadni nastop.

● Slovenski ljudski plesi, ki jih bo izvajala naša folklorna skupina.

● Bogat srečolov z dobitki za mladino in odrasle.

● Ribolov, streljanje, metanje obročkov itd.

● Velika zaloga mrzlih in toplih jedil; pijače po zmernih cenah.

● Ob 19. uri:

ODDAJA DOBITKOV
MNOGIM IMETNIKOM
"POLNIH" SREČK.

● PROSTA ZABAVA
V VESELI SLOVENSKI
DRUŽBI.

● V slučaju slabega vremena bo prireditev prihodnjo nedeljo.

Brumen o temi "Nadarjenost in izobrazba". Po predavanju debata.

Članski sestanek Slov. kat. akad. sta-rešinstva bo v soboto dne 9. novembra ob 19. uri na Ramon Falcon 4158. Na sporedu je predavanje o visokošolskem študiju v Sloveniji (razmere med visokošolsko mladino danes v Ljubljani). Lepo vabimo člane in tudi gg. akademi-ke. Odbor.

Izlet mladinskih organizacij SFZ in SDO bo v nedeljo 17. t. m. v Parque Derechos de Ancianidad. Potovali bomo s skupnimi omnibusi. Prijave sprejemajo odborniki obeh organizacij in Dušno-pastirska pisarna. Tisti, ki bi se prijavili po 13. t. m., sedežev ne jamčimo. V primeru prestavitve mladinske prireditve, izlet odpade. Odbora SFZ in SDO

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascanle

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40-1605

Buenos Aires

Ob vsakem vremenu

bo

v soboto, dne 9. novembra t. l.

tradicionalno

MARTINOVANJE
SLOVENSKE BESEDEV OBIČAJNIH PROSTORIH
V SANTOS LUGARES

ulica Patricios

Harmony Jazz - Srečolov - i t. d.

LOJZE NOVAK
izključno zastopstvo

B.U.M.A.R. S. R. L.

Avda de Mayo 302 - T. E. 658-7083

Ramos Mejia

nudi slovenski skupnosti po najbolj-
ših cenah — tudi na dolgoročno od-
plačevanja — najboljše električne
hladilnike, televizijske aparate, pral-
ne stroje, štedilnike, radijske aparate,
kolesa, električne črpalke za vo-
do, ventilatorje, šivalne stroje in vse
druge potrebščine za dom.

PRIDEM TUDI NA DOM. Klicati

T. E. 658-7083 ali osebno v trgovini.

Znancem in prijateljem sporočamo, da je danes opoldne v bolnici v Lomas de Zamora po krajši bolezni in najlepše na odhod pripravljena v 73. letu starosti umrla

gdč. JULKA SEDEJ

Bila je več let skrbna in zvesta gospodinja našega semenišča v Adrogué.

Pogreb bo jutri, v sredo 6. novembra ob devetih dopoldne na pokopališču v Lomas de Zamora.

Vsem, zlasti duhovnikom, bivšim gojencem semenišča, jo priporočamo v iskreno molitev.

Za vso požrtvovalno skrb ji bodi Bog bogat plačnik!

Vodstvo semenišča

Adrogué, 5. novembra 1957

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

Argentina

CORREO
ARGENTINO
Central B

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad

Intelectual No. 527777

Za časa letne sezone oddajam po
ugodni ceni 2 sobi s kuhinjo bodisi
mesečno ali polmesečno.

Naslov:

Jurij Žurga

Calle 34-45

Miramar, FNGR, Provincia Bs. Aires

V NEDELJO 17. NOVEMBRA

Martinovanje
v Lanusu

VRTNA VESELICA S PLESOM
PRI DOMU V SENCI,
PRI HLADNI PIJAČI IN
OB DOMAČI GODBI.

Pričetek ob 16 uri.

Izšla je uredba, ki spet daje
možnost pridobitve

ARGENTINSKEGA
DRŽAVLJANSTVA

Informacije in pomoč pri roj-
ku S. Rajarju, Uruguay 654-7º,
of. 709 (poleg Tribunales) —
T. E. 40-7327.

Vsak dan, razen sobote od 9
do 11 ure.

DAYDAM išče:

KNJIGOVODJO, STROJEPISKO IN RISARJA-KALKULISTA

Pismene ponudbe na

CASILLA 120 - CORREO CENTRAL - CAPITAL FEDERAL

XI. redni letni občni zbor Društva
Slovencev v Buenos Airesu

sklicuje odbor Društva Slovencev za nedeljo, 1. decembra 1957 ob pol
enajstih dopoldne v dvorani Slovenske hiše na Ramon Falcon 4158, Capital
Federal.

Dnevni red je bil objavljen v Svobodni Sloveniji šte. 43 z dne 31.
oktobra 1957.

Odbor vljudno vabi vse članice in člane, da se občnega zbora točno in
zanesljivo udeležijo. Če ob napovedani uri občnega zbora ne bo zadostne
udeležbe članov, se bo občni zbor vršil pol ure pozneje ob vsaki udeležbi.

V nedeljo, 17. novembra 1957 Vas bo pričakovala lepo rejena
Martinova goska na veselem

MARTINOVANJU

v slovenski restavraciji

ILIRIJA

(Slovenska Gospodarska Zadruga)

ALVARADO 350 — RAMOS MEJIA

Za veselo in poskočno glasbo bo skrbel že znani orkester

Harmony Jazz

Prireditve bo ob vsakem vremenu. Ob lepem vremenu na novo
narejenem plesnem prostoru na našem vrtu; ob slabem vremenu
pa v naših dveh velikih salonih.

VSI ROJAKI VLJUDNO VABLJENI!

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(59)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

"Člen prvi: Prepovedano je iz gori
imenovanega izvira zajemati vodo.
Člen drugi: Prav tako je prepovedano,
stopiti na massabielsko obrežje, ki je v
občinski posesti. Člen tretji: Pred mas-
sabielsko votlino bo postavljena ste-
na iz desak, ki bo zapirala dohod. Člen
četrti: Vsak prestopnik proti tem odred-
bam bo kaznovan po zakonu. Člen peti:
Policijski komisar, šef orožništva in ob-
činski stražarji so dobili nalog, da stro-
go pazijo na imenovane odredbe. Dano
v Lurdu, na občini. Datum. Župan..."

Lacadé je šel po sapo, koj ko je kon-
čal s temi "Ordre de bataille". Capde-
ville je moral odločno takoj napisati v
skrbni okrogli pisavi. Courrèges pa je
odšel s posebnim poštnim vozom, ki ga
je Cazenave že pripravil, k prefektu v
Tarbes. Zdaj je poldne. Najkasneje ob
dveh je lahko že na cilju. Lacadé ra-
čuna: vlada si ne upa napraviti odločne-
ga koraka. Ali iz neodločnosti in slabo-
sti, ali pa iz razlogov višje politike, ki
je ne razumem. Ta politika bi znala bi-
ti v zvezi z dvomnim zadržanjem Cer-
kve, ki beži pred čudezem, pa ga ven-
dar ne izpusti iz rok. Vseeno, jaz kot
župan sem avtomoma oblast. S tem
da zaprem votlino, napravim državni u-
dar, ne da bi prekoračil svoje področje.
Pri moji veri, nisem kakšna nepomem-
bna oseba, vse lahko vtaknem v žep.
Odstaviti me ne more nihče. Nasprotno,
prefektura in ministrstvo za bogo-

častje mi bosta za ta korak zelo hvalež-
na. Največ je, kar morem prefektu na-
praviti. Baron ne more storiti nič druge-
ga, kakor da moj odlok potrdi. "Videl!
M." Pocela majhen M. Vzame na znanje
ravnanje neodvisnega lurškega župa-
na in po svojih organih zagotovi izved-
bo. Drugega nič! Če pa pod mojim ime-
nom stoji prefektov "videl", bo za vse
odgovoren on in ne jaz! Pred občin-
skim svetom in pred vsem ljudstvom
bom mogel pokazati na mali M. in obža-
lujoče zmigniti z rameni. Mogli bi me
postaviti za ministrskega predsednika
Francije.

"Čujte, Courrèges!" reče Lacadé.
"Če ne dobite posebnega ukaza, ostanite
v Tarbesu in si napravite prijazen ve-
čer. Čakal bom do pete ure, če vas
do tedaj ne bo, bom prišel..."

Courrègesa do pete ure ni nazaj. Brez
dvoma si je v Tarbesu pripravil prija-
zen večer, zakaj Tarbes je za lurške
razmere velemesto, saj ima potujoče
gledališče. Baronov "videl" je torej za-
gotovljen. Lacadé se spravi na delo.
Državni tožilec in policijski komisar
dobita prepis objave, ki roma v Laveda-
no tiskarno. Ker mora biti udarec bli-
skovit, naprosi župan Jacometa, naj na-
pravi nujne korake. V noči koraka proti
votlini nekaj delavcev pod komisarje-
vim vodstvom. Ni še pozno. Sij plame-
nic privabi precejšnjo množico, ki z za-
grizenim molkom opazuje igro. Že ne

kaj dni stoji pod vdolbino puščica, v
katero so nabirali denar za zaželeno
kapelo. Jacomet zapleni puščico, sveče,
darila, slike, da, celo rože, ki jih je vzel
spod Marijine slike. Ko pa je sveže in
ovele šopke hotel lastnoročno zagnati v
Gavo, je šel skozi naraščajočo množico
nevaren nemir. Jacomet se je ustrašil.
Čutil je, da ga bodo zgrabili in vrgli v
Gavo, če to stori. Hitro se je premi-
slil in odšel počasi k vozu, ki naj bi
odpeljal mizo in devotionalije, ter zložil
cvetje na druge predmete. Delavci so
zagradili votlino z lesenim plotom, ki
je segal do oči. Okrog in okrog bodo
nabili svarilne table. Bernardka ne bo v
stanju videti Gospo v vdolbini z druge
strani potoka.

Bernardka pa je te dni ostala doma
in ni hodila k votlini, ker je od veliko-
nočnega ponedeljka Gospa ni poklicala.
Gospa zdaj čisto odide in vedno za dalj
časa. Bernardka vzame to brez tožbe,
saj ve, da se Prelepa še vrne.

Zjutraj se Courrèges vrne precej zgo-
daj. Mali baronov M. se sveti na čisto-
pisu. Državni udar je uspel. Vsaj po eni
strani. Gospa je zdaj vendar našla e-
nakovrednega nasprotnika. Zdaj se bo
izkazalo, če se bo po tem udaru mogla
še dvigniti. Uro kasneje je bila objava
nalepljena po lurških stenah. Calleto-
va trobenta je vznemirljivo bučala po u-
licah in klicala ljudi. Mali policist je
ljubil izklicavanje. Dajalo mu je videz
govornika in političnega voditelja. Rad
je poslušal svoj krakajoči glas, ki je v
slabi francoščini in s slabim naglasom
gorjanskega petja deklamiral:

"Z ozirom na tu... odločam sledeče...
Na večer velikega dne so obhajali v

kavarni Francois slovo od pisatelja Hy-
acinta de Lafitea. Njegovi sorodniki so
se za Veliko noč vrnili v Lurd. Grad
na otoku Chalet je sedaj prepoln. Lafite
se odpelje nazaj v Pariz, kjer ga čaka v
Rue des Martyrs njegova majhna gola
sobica.

Hrepeni po Parizu, čeprav bo moral
znova pisati smešne časopisne članke,
čeprav že v vseh udih čuti prevare in
ponižanja, ki jim je izpostavljen umet-
nik brez uspeha. Victor Hugo, ki je ne-
koč o njem izrekel priazno opazko, ži-
vi že devet let v najbolj blešččem iz-
gohu. Teofile Gautier, ki je prav tako
kakor Lafite, rojen v Tarbesu, ga vča-
sih pozdravi v gledališču ali v kavarni.
Toda če bi kdo Teofile Gautiera vpra-
šal: "Ali ste kdaj že brali kaj Lafito-
vega?" — bi brez dvoma odgovoril:
"Ali je Lafite sploh kaj napisal?"

Hyacint de Lafite hrepeni iz Lurda v
svetli Pariz, ve pa obenem, da bo iz Pa-
riza hrepenel po temačnem Lurdu.
Priznati mora, da nekaj mesecev ni bi-
lo popolnoma nerodovitnih za njegovo
mišljenje, čeprav ne računa nekaj po-
srečenih verzov. Pisatelj sicer ne bi ni-
koli priznal, da se je tudi njega dotak-
nilo vznemirjenja, ki že od enajstega
februarja pretresa Lurd. V resnici je
spadal med tiste, ki niso bili še nikoli
pri votlini in niti enkrat niso s svojimi
oči opazovali zamaknjenja Bernardke
Soubirous. Na svetu namreč ni večjega
ponosa kakor je ponos duševnih delav-
cev. Četudi stradajo in so brez strehe,
vendar ne čutijo, da jih je Bog postavil
na oder življenja, temveč mislijo, da so
povabljeni v dvorno ložo. Zavest, da ne
spadajo k igralcem komedije, temveč da

so le objektivni opazovalci, jim daje ne-
ko omamljajočo premoč, ki je tolikšna,
da jim celo siromašno življenje napra-
vi znosno. Duševni delavec misli, da ni
stvar božja, temveč gost božji. S tem
visokim položajem se seveda ne more a
meriti ne cesar ne papež. In da to naj-
večkrat ostane ljudem prikrito, to že
veča skrivnostno ceno. Zavaljo tega
gleda Hyacint, revni sorodnik bogatega
Lafitea, na afero, ki se odigrava med
Bernardko, gospo in oblastniki le z ne-
izmerne železne višine absolutnega du-
ha, ki se dotika človeškega življenja le
z igralskim žarkom ironije. Lafite mi-
sli, z eno besedo povedano, da je sam
kakor Bog, v katerega ne veruje.

Danes so prišli vsi omizni prijatelji,
celo tisti, ki so se zadnje čase redko
prikazali v kavarni Progrès, kakor na
primer Estrade in Dozous.

"Progrešal vas bom," reče stari Cla-
rens, vsakodnevni Lafiteov soizprehaja-
lec. "V teh mesecih sva se odlično bo-
rila. Le kako bom izhajal brez vaših
večnih ugovorov, nekonformist brez pri-
mere?"

"Premišljuje Gospo, prijatelj," se ša-
li Lafite. "Ona je, ki me je nagnala v
beg..."

Estrade vzame priznanje resno.

"Zakaj Gospa," vpraša. "Zdi se mi,
da tudi vam Gospa ni napravila hude-
ga..."

"Nič hudega," se smeje pisatelj. "Me-
ni pa se pa zdi, da je Gospa zelo tiran-
ske narave. Zahteva, da se vsak odlo-
či: zanjo ali proti njej..."

Estrade s poudarkom potrdi misel:
"Res je, Lafite, Gospa zahteva od-
ločitev." (Nadaljevanje)